

In gesprek met een echte Reuselse

Leren heb ik alté hil géere gedon. Drie daogen lang heb ik bé onze pa on zunne kop gezeurd om nor de mulo te meugen. De vierde dag streek hij over z'n hart en mog ik vannum bé de nonnen gon vraogen of ze nog plots vur mén hon.

Wies Pijls-Lavrijsen in haar woonkamer aan de Korenbocht 95 op 21 april 2016.

Aan het woord is de 83-jarige Wies Pijls-Lavrijsen, de oudste uit het twaalf kinderen tellende gezin van Kees Lavrijsen alias *Bobbelen Kees* en van Marie Schaeken afkomstig uit het Belgische Beverlo.

Grootouders

Opa *Bobbelen Toon* (Lavrijsen) heb ik nog gekend. Hij is geboren in Hooge Mierde. Daar is hij aan zijn bijnaam gekomen toen hij knecht was bij boer van Bommel. Door zijn werk daar werd hij al snel *Bobbelen Toon* genoemd en hij heeft die bijnaam heel zijn leven gehouden. Waarom Bommel veranderde in Bobbel is mij niet bekend, vermoedelijk lag dat beter in de mond of is het een verspreking geweest.

Opa en oma Lavrijsen hadden een boerderij aan de Molenberg, tegenover de splitsing met de Hulsensedijk, vroeger was het daar nog Lindestraat. Volgens de overlevering is die boerderij ooit een pachtboerderij van de abdij van Postel geweest. Het was een vrij grote langgevelboerderij met een put aan de straatkant. Ik herinner me, dat er rode plavuizen op de vloer lagen die mooi bestrooid werden met een laagje wit zand.

Er was een plattebuiskachel met daarboven een open schouw. Naast de kachel was een grote met *mutserd* gestookte bakoven. In die oven konden zoveel broden tegelijk gebak-

ken worden dat de keukentafel er helemaal vol mee lag als die geurende, dampende broden eruit waren gehaald.

In het eerste huwelijk van opa werden 2 kinderen geboren. Anderhalf jaar na het overlijden van zijn eerste vrouw trouwde hij met Petronella Borgmans. In dat huwelijk werden nog eens 11 kinderen geboren. Onze pa, geboren op 16 oktober 1905, was in dat tweede huwelijk de oudste zoon. Opa en oma hebben ongetwijfeld veel verdrietige tijden gekend. Vijf van hun elf kinderen zijn al op heel jonge leeftijd overleden. De daar mee gepaard gaande tijden van rouw en verdriet zullen ongetwijfeld hun leven en dat van hun kinderen getekend hebben.

Opa *Bobbelen Toon* herinner ik me als een vriendelijk, bezorgd *menneke* dat vaak naar onze boerderij aan de Hulsensedijk kwam gewandeld. Misschien was hij wel zo bezorgd omdat in zijn gezin zoveel kinderen jong waren overleden. Als opa er was kreeg

Opa en oma Henri en Louisa Schaeken-Caers uit het Belgische Beverlo, omstreeks 1940.

Opa en oma Toon en Petronella Lavrijsen-Borgmans, omstreeks 1925.

hij van ons moeder vaak een bordje maïzenapap te eten. Met mijn jongere broertje Toon ging hij wel eens een stukje wandelen. Hij is in 1938 overleden. Ik moest toen nog 6 jaar worden, maar herinner me zijn overlijden nog goed.

Oma Petronella Lavrijsen-Borgmans had, zolang ik haar gekend heb, heel veel last van reuma. In het begin kon ze nog met krukken lopen, maar later zat ze altijd in een grote rieten ruststoel met haar benen recht naar voren. Vanuit die stoel regelde ze het reilen en zeilen in en om de boerderij waar haar kinderen Toon-oom en tante An voor haar zorgden en het werk deden. Wanneer ik uit school kwam tikte oma vaak vanuit haar stoel tegen het raam en moest ik binnenkomen omdat ze wat te vertellen of te vragen had. Van haar kreeg ik mijn eerste nieuwe klompjes, weet ik nog. Ze hadden een zwarte kleur en er stonden rood geschilderde vogeltjes op. Volgens oma had ik ze verdiend omdat ik door de karnemelksepap had geroerd om te voorkomen dat die zou gaan schiften. Oma was voor ons, haar kleinkinderen, ondanks haar zware handicap, heel vriendelijk en we kwamen er graag. Ze overleed in 1943. Door haar reuma en het langdurige zitten in haar stoel was ze zo vergroeid dat haar lichaam de vorm van die stoel had aangenomen. Haar benen stonden haaks op haar lichaam. Dat beeld heb ik nog steeds scherp voor de geest.

Opa en oma Schaeken woonden in het Belgische Beverlo. Het waren heel vriendelijke, gastvrije mensen. Bij hen en de rest van de familie waren we altijd welkom. We werden er echt verwend, er werden wel heel veel vlaaien gebakken en we moesten van alle soorten een stuk nemen. We gingen soms wel eens met de taxi, maar meestal met de fiets naar Beverlo. Toen we nog klein waren, zaten we dan met z'n tweeën bij onze pa op de fiets. De een zat voor op een plankje dat op de stang vastzat en de ander zat achterop. Zo begon dan de lange tocht naar Beverlo. Toen we later zelf een fiets hadden, maakten we de lange tocht op eigen kracht. Ik zal een jaar of 16 zijn geweest, toen ik samen met mijn jongere broer Toon naar Beverlo ben gefietst. Ik kon de sportfiets van Lowie

De voormalige boerderij van opa en oma Lavrijsen aan de Lindestraat, later Molenberg, in de vijftiger jaren. De boerderij was toen in het bezit van hun zoon Toon-oom en tante Fien.

Onze pa met mij en ons moeder met mijn zusje Nellie op schoot, omstreeks 1935.

Krekel (Heesters) lenen en heb toen op zijn herenfiets die tocht gemaakt.

Opa Henri Schaeken is tot op hoge leeftijd heel kras gebleven. Hij was al ouder dan 85 jaar toen hij nog alleen met de fiets naar Reusel kwam.

Behalve gastvrij waren opa en oma Schaeken ook heel zuinig. Als ik met hen naar de kerk ging kreeg ik 3 centime mee om in de schaal te doen. Oma zei dan: "Zeg ut nie tegen ons va (vader) want ut is veul te veul."

Ouderlijke boerderij

Onze pa en ons moeder hebben elkaar leren kennen tijdens Reusels Kermis is het café van *Gotte* in de Lensheuvel. Ons moeder, Marie Schaeken, was toen met haar ouders op kermisbezoek bij Jan van de *Grote* (Lavrijsen)

Hier sta ik in het najaar van 1940 als oudste van ons gezin tussen mijn broertjes en zusjes die toen geboren waren. V.l.n.r. Wil, ik, Nellie, Toon, Mien en Harrie.

die getrouwd was met een zus van ons oma. Vermoedelijk is in het café van *Gotte* de vonk overgesprongen en kregen ze verkering. Direct na hun trouwen in 1931 betrokken ze een nieuwe boerderij aan de Hulselsedijk. Daar stonden toen nog maar twee huizen. Een huis was van Jan en Drika van Bree en in het andere woonde het gezin van *Sjef Sint* (Heesters). *Sjef* was getrouwd met *Geuje Nel-leke* (Tops). Hij was van beroep sigarenmaker. De naam *Sint* had hij aan zichzelf gegeven. Toen ze hem eens vroegen: "Sjef, wat is jouw echte naam?", antwoordde hij: "Sint-Joseph." Vanaf toen werd hij *Sint* genoemd.

Onze boerderij had een gebroken kap, ook wel Franse kap genoemd. Er was volop grond bij en een grote diepe hof. Naast de boerderij was een boomgaard met hoogstamfruitbomen. Ik heb het altijd een mooie boerderij gevonden waar het goed wonen was.

Vorbij *Sinten* lag aan beide zijden van de Hulselsedijk nog woeste grond met hoge zandruggen die in de dertiger jaren grotendeels ontgonnen is. Dat deden de boeren zelf. Hun zwaarste gereedschap dat ze daarbij gebruikten was een molbord. Het molbord werd door een of twee paarden getrokken. Als er een hoge rug in de ontginning zat, werd daar het molbord van achteren wat opgetild en vol met zand getrokken. Dan sleepten ze die overtollige grond naar een lager gelegen stuk en daar werd die gestort.

Onze burens Jan en Drika van Bree hadden een eigen tuinhaag. Mijn ouders wilden er ook een hebben. Zo kwam het dat er twee kaarsrecht geknipte hagen kwamen die één meter van elkaar stonden. Pas in de vijftiger jaren kwamen er aan de Hulselsedijk nog twee boerderijen te staan. Schuin tegenover ons kwam de boerderij van ome *Jan Kraai* (van Loon) die gehuwd was met tante An Lavrijsen en rechts van het huis van Jan en Drika kwam de boerderij waar het gezin van Piet van *Aoie Kiske* (Lavrijsen) in kwam wonen.

Onze pa was van alle markten thuis. Behalve boer was hij ook tuinier en stratenmaker. In die laatste hoedanigheid was hij geregeld bezig aan de *kasseien wegskes* die Reusel toen kende. Jarenlang was hij bovendien tuinier in het Reuselse zusterklooster, bij burgemeester Willekens en bij pastoor Lam-

bert Bijnen. Hij stond ook bekend als zandrijder voor o.a. de gemeentelijke huurwoningen die er gebouwd zijn in de Bakkersstraat, Zeegstraat, Molenstraat, Kruisstraat en Molenberg. Dat zand kwam vaak van het tegenover onze boerderij gelegen *zandkot*. Ons boerenbedrijf was van beperkte omvang. Ten noordoosten van onze boerderij op de Molenheide lagen *de Vellekes*; daar lag de meeste grond. Met de grond aan de Hulseldijk erbij was er ongeveer 5 hectare grond om te bewerken. Verder hadden we vier tot vijf koeien, wat kalveren en slachtvarkens, een dozijn kippen en later ook een werkpaard. Door hard werken en alles aanpakken waar iets mee te verdienen was, zorgden mijn ouders dat ons grote gezin niets tekort kwam.

Oorlog

Na mij werden in ons gezin nog 11 kinderen geboren waarvan ons 'eerste Anneke' maar zeven maanden oud mocht worden. Omdat we aan de Hulseldijk wat buitenaf woonden heb ik van de oorlogsjaren niet veel meegekregen. Het belangrijkste wat ik me nog van het begin van de oorlog herinner was toen ik Piet-oom op de stoep van zijn ouderlijke boerderij aan de Molenberg zag zitten en hij tegen me zei: "*D'n orlog is begonnen want d'n Duts is Nederland binnengevallen en dé belooft nie veul goeds.*" Er werd wel over de oorlog gepraat, er waren vreemde soldaten in het dorp en het voedsel werd schaars en kwam op de bon, maar dat ervaarde ik niet als heel bijzonder. Toen in september 1944 de bevrijding van Reusel begon, werd dat wel anders. Achter onze tuin was een schuilkelder gegraven waar we 11 dagen en 12 nachten in hebben gezeten vanaf het moment dat de beschietingen op Reusel begonnen. Ook Jan en Drika van Bree waren bij ons in de schuilkelder ingetrokken. Onze pa wilde niet vluchten omdat hij vreesde dat er dan van de boerderij en het vee niets overbleef. Wanneer de Duitse soldaten ons sommeerden om te vluchten moesten we van onze pa met z'n allen huilen. Hij hoopte zo dat de Duitsers medelijden kregen met zijn jonge gezin als ze zagen hoe groot onze ellende was. Met praten en gebaren heeft hij kunnen voorkomen dat zijn varkens en ook het varken van Jan en Drika van Bree geslacht werden. Ook heeft hij het gedaan gekregen dat Duitse soldaten hielpen de schuilkelder met mut-

Mijn ouders Kees en Marie Lavrijsen-Schaeken in februari 1954.

serd beter bestand te maken tegen granaatinslagen.

We sliepen in de schuilkelder met 12 personen en lagen om en om met de voeten naar elkaar toe. Overdag werden er tijdens de beschietingen urenlang rozenhoedjes gebeden om de spanning even te vergeten. Verschonen en wassen was maar amper mogelijk, er was alleen een beetje water om ons gezicht wat te reinigen. De kleding die we droegen vervuilde heel snel. Onze pa had op het laatst zelfs zijn *goei pak* aange trokken omdat hij niets anders meer had dat een beetje schoon was.

De boerderij werd door de Duitsers opgeëist om gewonden in onder te brengen. Van onze schone babyluiers aan de waslijn

Dit ben ik op 18-jarige leeftijd.

In de oorlogsjaren woonden de zusjes Igna en Lenie de Jong uit Rotterdam bij ons in, ze staan rechtsboven. Verder op de foto ons moeder, mijn broertjes en zusjes Toon, Wil, Harrie, Nel, Mien en ik. De familie de Jong is altijd met ons bevriend gebleven.

sneden de soldaten met hun bajonetten lange repen om de gewonden te verbinden. In de kelder lag het vol matrassen die overal uit de buurt waren opgehaald. Hierop werden de gewonde soldaten verzorgd. Onze schuur en stal stonden vol paarden voor het vervoer van kanonnen en ander wapentuig.

We moesten eten wat we nog in wat weckflessen hadden en de rijpe perziken die aan de boom in de tuin hingen. Soms kregen we wat *kug* (zuur Duits brood) van de Duitsers.

Een keer kregen we een ketel kippensoep waar de opscheplepel rechtop in kon blijven staan. Als ik nog eens denk aan die soep dan staat het water weer in mijn mond, zo lekker smaakte die, weet ik nog goed.

De Engelse bevrijders hadden blijkbaar in de gaten gekregen dat er Duitsers in onze boerderij waren want er werden granaten op afgevuurd. Gelukkig troffen ze geen doel. Wel sprongen alle ruiten en bleef er nageenog geen dakpan heel.

Regelmatig moest onze pa helpen met het bergen van gesneuvelde Duitse soldaten. Hiervoor gebruikte hij ons *varkensleerke*. Een keer heb ik zelf gezien hoe hij een dode soldaat naar een wagen bracht voor verder transport. Dat beeld ben ik nooit vergeten.

Toen de Duitsers vertrokken, was ons huis van binnen een grote puinhoop, overal lag troep. Gelukkig was het met wat noodreparaties weer snel bewoonbaar. Bovendien hadden we nog een voorraad aan gevulde weckflessen die in het *erpelgat* van de kelder achter een schot door onze pa verborgen waren en door de Duitsers niet gevonden zijn. In de kelder lag veel bloed en bebloed verband. Een rode afdruk van een bebloede hand kon later met witkalk niet goed weg-gewerkt worden. Nog jarenlang kwam die afdruk steeds weer na het witten door de kalk tevoorschijn. Uiteindelijk is het pleisterwerk weggekrabd en was die hand voor-goed verdwenen.

Ons ouderlijk gezin omstreeks 1954.

De derde klas van de Mulo te Reusel in 1947. De derde van links in de middelste rij ben ik. Andere Reuselse meisjes zijn Dina Meurs, Ria Daniels, Nolda Panjoel, Corrie Ising, Corrie van Hoppe en Zefa van Gisbergen.

Na de bevrijding viel er in de omgeving nog een V2, een zogenaamde vliegende bom. Toen daarvoor het luchtalarm werd gegeven, vluchtten we direct onze kelder in. Broertje Harrie, die pas vier jaar oud was, kreeg een van het kelderraampje afgeketste scherf van die bom in het leer van z'n bretel en bleef daarin steken. Gelukkig was de snelheid en kracht eraf en bleef hij ongedeerd. Wat was dat een geluk!

Schooljaren

Mijn lagere schooltijd heb ik met plezier doorlopen, want leren vond ik leuk. De dagelijkse tippel van en naar de school deed ik vaak met Harrie en Jan *Sint* die wat ouder waren dan ik. Toen ik in de 2de klas zat werd ik door zuster Pacifica van de kleuterschool geroepen om onze Toon naar huis te brengen. Ik moest thuis vragen dat hij kousen tot over de knie aankreeg of een korte broek tot over de knie want blote knietjes waren niet toegestaan. Onze pa was het daar niet mee eens en bracht z'n zoontje achter op de fiets weer direct terug. Blijkbaar heeft dat indruk gemaakt want onze Toon mocht zijn kleren aanhouden.

Achter onze tuin was er volop gelegenheid om te spelen. Er was een eikenwal waar gegraven mocht worden, een mutserdmijt, een hok dat ingericht was als winkeltje, een

wip en een schommel. Bovendien werden elk jaar door onze pa een paar karren geel zand gestort dat hij uit het *zandkot* haalde tegenover onze boerderij. Voor onze vriendinnen Jo, Marie en Lies Das, Lies, An, Bertha en Gusta Panjoel, Mai *Fros* (van Loon) en Mai *van Kiske van de Frééte* (Hermans) was het bij ons dan ook een zoete inval. Er werd zo gespeeld dat er van het gestorte geel zand na een jaar niets meer over was. Voorwaarde om te spelen was wel dat er eerst een halve emmer aardappelen geschild moest worden. Maar vele handen maakten licht werk. Van onze pa kreeg ik na dagenlang zeuren uiteindelijk toestemming om door te leren

Wim samen met zijn drie ook voetballende broers. V.l.n.r. Mies, Wim, Bert en Frans. Behalve Wim heeft ook Bert gevoetbald voor het vaandelteam van Reusel Sport.

Reusel Kermis
vieren tijdens onze
wittebroodsweken,
september 1956.

en mocht naar de mulo. Dat ging me heel goed af, ik mocht de 2de klas overslaan en had zo op mijn 14de al mijn mulodiploma. Omdat ik nog jong was deed ik daar de naaischool nog achteraan. Die vaardigheid is me later nog heel goed van pas gekomen.

Harmonie

Pa had een grote passie voor muziek. In de twintiger jaren trad hij namens Harmonie Concordia op tijdens solistenconcoursen en haalde daarbij eerste prijzen met trombone en bombardon. Hij volgde muziekcursussen en zat wekelijks op zondag urenlang muziek te studeren. Van 1929 tot 1947 was hij dirigent van de harmonie. Eerst als 2de dirigent maar de langste tijd als 1ste dirigent. Op een keer kwam er marsmuziek op de radio maar hij moest ook ploegen. Wij moesten dan maar waarschuwen als de mars op de radio werd aangekondigd. Toen het zover was en we hem riepen liep hij op een draf over het geploegd land naar huis. In de haast verloor hij onderweg zijn klompen en kwam op zijn sokken en helemaal bezweet de kamer binnen. De marsmuziek was toen al half voorbij.

In die jaren heeft hij het tamboerkorps in het leven geroepen. Er werd geoefend onder onze slaapkamers, ook als het voor ons bedtijd was. Wij waren er zo aan gewend dat we er gewoon bij in slaap vielen. In de tuin leerden ze marcheren. Bij gebrek aan trommels bonden ze een keukenstoel voor hun buik. Zo kon er trommelend en marcherend geoefend worden.

Toen de liederentafel van Jef van de Heijden een andere dirigent nodig had nam onze pa die taak over. De liederentafel werd vanaf die tijd het Reusels Gemengd Koor genoemd. Ons Mien, Nel en ik waren leden van dat koor en mijn broers Toon, Harrie en

Tijdens onze verkeringsstijd
1954 aan het oogsten van
rogge in de Vellekes op de
Molenheide.

Wil waren tamboers als we ons presenteerden bijvoorbeeld bij dorpsprocessies en andere manifestaties.

Jan Kaethoven, vrachtrijder en eigenaar van café de Vrachtskar was vanwege de harmonie die in dat café haar thuisbasis had, bevriend met onze pa. Op een dag mochten we daar gaan spelen en we werden er verwend met heel lekker eten. We snapten niet waaraan we dat verdiend hadden. Op een gegeven moment kwam Jan zeggen dat we naar huis moesten want er was bij ons weer een broertje of zusje geboren. Ons Nel was zo teleurgesteld dat we naar huis moesten en riep toen: *"Nou meugen we hier ne keer speulen en nou is ut dé wir!"* Blijkbaar maakte de geboorte van een broertje of zusje minder indruk dan lekker verwend worden in een café waar we toen als jonge meisjes nog tegenop keken.

Toen de harmonie overstapte van de Vrachtskar naar de gerenoveerde de Valk, vroeg het *Suikerlepeltje* (Toon Dirckx) aan onze pa, wijzend naar het nieuwe raamopschrift: *"Kees, wa betéékent kaffe, billard, loggement, hottel, de Valk?"* Daar werd toen hartelijk om gelachen, hoewel er veel bij waren die het ook niet begrepen maar dat niet durfden te vragen.

Werk en gezin

Om aan het werk te kunnen bij de Agio in Duizel kreeg ik van Cor van der Zanden

uit Eersel, een dochter van Harrie van der Zanden de directeur van de Landbouwschool, die daar werkte te horen dat typen en steno heel belangrijke vaardigheden waren om daar aan de slag te kunnen. Dus ging ik daarmee aan de gang. Bij Bol de Bruin kreeg ik de gelegenheid om typen te leren en van Cor kreeg ik les in steno.

Op vijftienjarige leeftijd werd ik bij de Agio aangenomen en reed vanaf toen nagenoeg elke dag op de fiets een retourtje Duizel. Via de afdelingen archief, correspondentie, personeels- en loonadministratie werd ik er een allrounder. Met het uitrekenen van de wekelijkse lonen en premies en het uitdelen van de loonzakjes op de werkvloer leerde ik ook de fabriek goed kennen. Zo goed zelfs dat ik de fabrieksexcursies mee ging verzorgen.

Op de werkvloer leerde ik Wim Pijs uit Steensel kennen, die er meesterknecht was. We kregen verkering en trouwden op 14 juli 1956. Het werd een trouwfeest in 't Centrum te Reusel dat werd uitgesmeerd over twee dagen. Dat kwam omdat op die dag ook mijn zus Nel trouwde met haar man Adriaan Bierens en onze ouders vierden hun zilveren bruiloft. Bij de Agio was het toentertijd regel dat getrouwde vrouwen direct stopten met werken. Ik ging daar niet mee akkoord en mocht na intern overleg toch

Onze trouwdag op 14 juli 1956. De bruidsjonker is schoonbroertje Bert Pijs en het bruidsmisje is zusje Mies.

blijven onder voorwaarde dat ik me niet op de werkvloer zou begeven. Dat getrouwde vrouwen mochten blijven was een wijziging

Gouden jubileumfeest van de KVB in 1987. Staande v.l.n.r. Jana Butterbrod, Riet van Limpt, Gon Wouters, Maria van Gorp, Carlien Gevers, Nellie Maas, ikzelf en Jo van Dijsseldonk. Knielend Annie Vosters en Maria van Gompel.

Mijn ouderlijke huis aan de Hulsensedijk, in maart 2011. Toen woonde er mijn zoon Michel met zijn gezin. De boerderij is niet lang daarna gesloopt om plaats te maken voor de nieuwbouwwijk Molenakkers.

van een harde regel. Op dat gebied was ik toen trendsetter.

Wim is vele jaren voetballer geweest in hart en nieren. Eerst in zijn geboortedorp Steensel en na ons trouwen in het vaandelteam van Reusel-Sport. Zelf gaf ik niet veel om het voetbal. Ik ging wel eens mee bij uitwedstrijden maar dat was dan meer voor het uitje.

We hebben eerst drie jaar gewoond in een bovenwoning van Harrie van Hoppe aan de Wilhelminalaan, waar onze zoon Michel is geboren. Daarna woonden we 4 jaar in een duplex woning in de Marialaan. Daar kregen we ons Mariëtte. Toen was het tijd om onze grote wens te verwezenlijken. We lieten een eigen huis bouwen aan de Hekelstraat 16.

Op 17 juli 1981 vierden we ons zilveren bruiloftsfeest.

Vrouwenbeweging

In 1958 werd ik lid van de Katholieke Arbeiders Vrouwen (KAV). Vier later, in 1962, werd ik door voorzitter Gon Wouters gevraagd in het bestuur. Behalve bestuurslid ben ik penningmeester, secretaris en vele jaren voorzitter geweest. Later is de naam KAV veranderd in Vereniging Nederlandse Katholieke Vrouwen (VNKV).

In 1977 werd ik heel ziek van wat later bleek reuma te zijn. Ik moest daarom stoppen met het werk in de huishouding bij de fraters. Dat deed ik toen 10 jaar, de laatste jaren was ik er kok. Daardoor kwam er tijd vrij om ook zitting te nemen in het Provinciaal bestuur van de VNKV. In 1979 kwam ik bovendien ook nog in het Landelijk bestuur. Vier jaar later in 1983 splitste de afdeling Brabant zich om allerlei redenen af en ging alleen verder onder de naam Katholieke Vrouwenbeweging Brabant (KVB). Ik werd direct bij de opstart penningmeester. Die afsplitsing ging gepaard met heel veel vergaderen en regelen. Een drukke tijd voor mij waarbij ik heel veel van huis weg was. De afdelingen moesten we achter ons zien te krijgen en financieel moest alles nog op poten gezet worden. In feite was ik in het begin penningmeester zonder portefeuille. In 1987 kreeg ik steeds meer last van reuma en ben ik gestopt met mijn werk voor de Vrouwenbeweging. In datzelfde jaar vierde de Afdeling Reusel haar gouden jubileumfeest. Bij die gelegenheid ontving ik een Koninklijke Onderscheiding voor mijn verdiensten voor de Vrouwenbeweging.

In 1987 heb ik ook nog de Reuma Patiëntenvereniging de Kempen opgericht waarvan ik de eerste zes jaar in het bestuur zat. Een belangrijk doel was het organiseren van zwemmen onder begeleiding van een therapeut. Dat werd een succesvolle activiteit waar ik zelf ook 25 jaar aan deel genomen heb.

Gemeenteraad

In 1966 nam ik deel aan de gemeenraadsverkiezingen op de zogenaamde Ronde Lijst. De te kiezen leden vertegenwoordigden niet de landelijke politieke partijen maar waren afgevaardigden van de Reuselse boeren, middenstanders en arbeiders. Daar was Reusel toentertijd uniek in. Vele jaren heb ik zitting gehad in gemeentelijke commissies zoals de Commissie van Bijstand, Commissie van Welzijn en de Commissie van

Woningtoewijzing. Door de opkomst van de partij Roep 70 is de Ronde Lijst gestopt en ontstond uit leden van de voormalige Ronde Lijst de partij Samenwerking. Voor Samenwerking heb ik van 1980 tot 1986 in de gemeenteraad gezeten. Dit jaar was ik 50 jaar lid van een politieke partij, eerst van de Ronde Lijst en later van Samenwerking. Daarvoor ben ik door de partij in het zonnetje gezet tijdens een etentje in de Hollandershoeve.

Oude dag

Vanaf 1990 tot op de dag van vandaag ga ik wekelijks op maandagavond naar Wereldwijd, waar ik samen met een groep van ongeveer 30 vrouwen naai- en ander handwerk doe. De opbrengst gaat naar het missiewerk van missionarissen en broeders afkomstig uit de gemeente. In het begin kon ik goed mee over met naaien, breien, haken en verstellen van bijvoorbeeld kinderkleding. Door mijn reuma ging dat later niet meer. Nu doe ik vooral nog het afwerken van de binnennaadjes van de kleding die de andere vrouwen maken met de zogenaamde lock-machine.

Zo'n tien jaar geleden begon het gedrag van Wim te veranderen. Later werd bij hem de vreselijke ziekte Alzheimer vastgesteld. Vooral voor Wim maar ook voor mij en de kinderen brak er toen een heel moeilijk tijd aan. Gelukkig kon Wim goed z'n draai vinden bij de zorgboerderij de Ganzestart in Hapert waar hij drie jaar is geweest. Ook hebben we heel veel steun gehad van vrijwilligster Cobi Denissen uit Hapert die heel goed met de ziekte en beperkingen van Wim kon omgaan en mij veel verlichting bracht. Gelukkig heeft Wim in betere tijden nog kunnen genieten van onze opgroeiende vijf kleinkinderen waar we samen heel trots op waren en ik nog steeds ben. In 2011 zijn we verhuisd naar de Korenbocht 94. De laatste 20 maanden van zijn leven is Wim opgenomen geweest in de verpleegafdeling van de Floriaan waar hij op 4 oktober 2013 overleden is, vertelt Wies.

Slot

Wat Wies in haar leven allemaal gedaan heeft, kan niet in dit ene artikel worden vastgelegd. Ze moet wel heel veel energie en pit hebben gehad om met al die maatschappelijke activiteiten te durven starten

en ook nog eens tot een goed einde te brengen. Stilzitten en op haar lauweren rusten is aan Wies niet besteed. Voor haar werk bij de Vrouwenbeweging kreeg Wies een meer dan verdiende Koninklijke onderscheiding en daar mag ze best trots op zijn. Al decenia lang heeft Wies last van een ernstige mate van reuma die haar parten speelt. Dat betekent niet dat ze bij de pakken is gaan neerzitten, zelfs niet toen haar man Wim ernstig ziek werd. Wekelijks is ze bij Wereldwijd aanwezig en draagt daar nog steeds haar steentje bij ten bate van de hulpbehoevende medemens. Met trots en dankbaarheid, puttend uit een uitstekend geheugen, vertelt Wies over haar ouders, grootouders, kinderen en kleinkinderen.

Ze heeft de tijd die ze kreeg heel goed weten te gebruiken. Daarom stellen we met recht vast dat Wies Pijs-Lavrijsen komende uit het grote gezin van *Bobbelen Kees* en Marie Schaeken een echte Reuselse genoemd mag worden.

Samen met onze kinderen, aangetrouwden en vijf kleinkinderen vierden we in juli 2006 onze gouden bruiloft.

Een recente foto van mijn vijf kleinkinderen. Janneke en Danielle zijn van onze dochter Mariette en haar man Theo. Bart, Rens en Hein van zoon Michel en zijn vrouw Lia.

